

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖS
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS PARAMOS DAUGIABUČIAMS NAMAMS
ATNAUJINTI (MODERNIZUOTI) ĮSTATYMO NR. I-2455 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1772“ PROJEKTO
(TAP NR. 18-1152; TAIS NR. 18-8323(2))**

2018-07-27 Nr. NV-1985

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (AM).

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių Virgilijaus Poderio, Virginijos Vingrienės pateikto Įstatymo projekto Nr. XIIP-1772, siekiant didinti šilumos energijos vartojimo efektyvumą daugiabučiuose pastatuose, kuriuose artimiausiu metu renovacijos atlikti nenumatoma. Šiuo tikslu siekiama sudaryti galimybę teikiant valstybės paramą atskirai finansuoti tik pastatų šilumos punktų modernizavimą atsižvelgiant į ženklų tokios energijos efektyvumo priemonės naudą. Siūlomos tokios valstybės paramos teikimo sąlygos:

- teikiant valstybės paramą netaikoma Įstatymo 3 str. 1 dalis, kai įgyvendinant atnaujinimo projektą daugiabučiame name įrengiamas atskiras ar modernizuojamas esamas neautomatizuotas šilumos punktas, įrengiami balansiniai ventiliai ant stovų ir (ar) pertvarkomos ar keičiamos šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos, butuose ir kitose patalpose įrengiant individualios šilumos apskaitos prietaisus ar daliklių sistemą ir (ar) termostatinis ventilius, papildomai kompensuojant 30 proc. šių priemonių įgyvendinimo kainos;

- Įstatymo 3 str. straipsnio 1 dalis taikoma, kai įgyvendinus šiame punkte nurodytą priemonę vėlesniu etapu yra įgyvendinamos likusios energinį efektyvumą didinančios ir (ar) kitos priemonės pagal Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 patvirtintą Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, galiojančią iki 2020 m.

3. Dabartinė situacija:

- aiškinamajame rašte pažymima būtinybė didinti energijos vartojimo efektyvumą gyvenamuosiuose pastatuose modernizuojant šilumos punktus, kurie yra morališkai, technologiškai pasenę ir yra nekokybiško šilumos energijos tiekimo šaltiniai ir (ar) pertvarkyti ar keisti šildymo ir (ar) karšto vandens sistemas, diegiant priemones, susijusias su efektyvesniu energijos vartojimu;

- šiuo metu galiojančioje Įstatymo redakcijoje finansavimas tik šilumos punktų atnaujinimui nėra taikomas, kadangi taikant šią atskirą priemonę, energijos vartojimo efektyvumas nesiekia 40 proc. (*Įstatymo 3 str. 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės parama teikiama, kai skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos įgyvendinus atnaujinimo projektą sumažinamos ne mažiau kaip 40 proc.*) Įstatyme šiuo metu numatyta, kad 10 proc. papildomai finansuojamos visos renovacijos išlaidos, jeigu į renovacijos priemonių paketą yra įtraukiamas ir šilumos punktų atnaujinimas;

- taip pat dabartinėje Įstatymo redakcijoje nustatyta, jog valstybės parama teikiama kompensuojant 30 proc. investicijų, tenkančių Vyriausybės nustatytoms energinio efektyvumo didinimo priemonėms.

4. Projekto esmė – siūloma pritarti Įstatymo projekto Nr. XIII-1772 tikslams, tačiau pasiūlyti Seimui jo nesvarstyti dėl šių priežasčių:

- Vyriausybė iki 2020 m. numato įvertinti dabartinės Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos rezultatus, įgyvendinimo eigą ir patvirtinti naują ilgalaikę pastatų energinio efektyvumo didinimo programą. Šią programą patvirtinus, Seimui bus teikiami svarstyti įstatymų projektai, susiję su jos įgyvendinimu, taip pat keičiami kiti teisės aktai, reglamentuojantys daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimą;

- Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimui numatytos Europos regioninės plėtros fondo lėšos reglamentuotos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programoje, patvirtintoje Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu. Šių lėšų naudojimas siejamas su Įstatymo 3 str. 1 dalyje nustatytomis sąlygomis. Valstybės biudžeto lėšos, skiriamos valstybės paramai, susijusiai su daugiabučių namų atnaujinimu (modernizavimu), teikti taip pat suplanuotos iki 2020 metų.

Taip pat nutarimo projekte atskiru punktu pažymima, kad jeigu Įstatymo projektas Nr. XIII-1772 vis dėlto būtų svarstomas, AM siūlytų jį tobulinti, atskiru straipsniu jame įtvirtinant alternatyvų, mažesnės apimties daugiabučių namų atnaujinimo projektų rengimą, įgyvendinimą, finansavimą ir jo šaltinius bei valstybės paramos teikimo sąlygas ir būdus.

5. Derinimas:

- projektas be pastabų suderintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, VŠĮ Būsto energijos taupymo agentūra;

- liko neatsižvelgta į Energetikos ministerijos siūlymą pritarti Įstatymo projektui Nr. XIII-1772, atsižvelgiant į Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. XIII-1288 patvirtintos Nacionalinės nepriklausomybės energetikos strategijos pagrindinį tikslą šilumos ūkio srityje – nuoseklų ir subalansuotą centralizuoto šilumos tiekimo sistemų atnaujinimą, užtikrinant efektyvų šilumos naudojimą. Į tai neatsižvelgdama AM remiasi aukščiau išdėstytais argumentais ir laikosi nuomonės, kad šiuo metu galiojančios Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos ir keičiamo įstatymo nuostatos neprieštaruja Nacionalinės nepriklausomybės energetikos strategijos tikslams;

- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė kelias techninio pobūdžio pastabas ir pasiūlymus (tarp jų – dėl trūkstamo objektyvaus pagrindimo, kuriuo remiantis būtų siūloma Įstatymo projektą Nr. XIII-1772 tobulinti, taip pat dėl įvertinimo, ar nutarimo projektas neturėtų būti pateiktas pagal kompetenciją Europos teisės departamento išvadai gauti).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet atitinka joje įtvirtintus gyvenimo kokybės politikos siekius, susijusius su energinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose skatinimu.

7. Dalykinio vertinimo išvada: siūlome, rengėjams įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas, projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje), prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt